

1987, 1. dubna – Sdělení VONS č. 630 „Ota Veverka a Darja Janišová zadrženi“ o protiprávním zadrženi Darji Janišové a Oty Veverky příslušníky Veřejné bezpečnosti odůvodňované odznakem Jazzové sekce na bundě Oty Veverky.¹

Dne 29. 3. 1987 v 17.30 kontroloval uniformovaný příslušník VB občanské průkazy Oty Veverky a Darji Janišové, kteří v tu dobu cestovali metrem. Po kontrole byli předvedeni do služební místnosti VB na stanici metra I. P. Pavlova, odkud byli oba postupně eskortováni na místní, obvodní a městské oddělení VB, kde byli přinuceni strávit noc. Původně příslušníci VB uváděli jako důvod pro toto omezování osobní svobody, že Ota Veverka měl na bundě odznak Jazzové sekce Svazu hudebníků – připomínáme, že Ota Veverka je aktivistou této sekce a členem jejího pracovního výboru. Tento důvod byl anonymním kapitánem VB nahrazen podezřením z trestného činu příživnictví a pro toto podezření, jakož i pro podezření z další, nespecifikované trestné činnosti byli oba eskortováni do cel předběžného zadrženi. Přitom příslušníkům VB nebyly známy žádné jiné okolnosti, než že oba předvedení jsou krátkou dobu bez pracovního poměru. Anonymní příslušníci SNB – z toho dva v civilu – jim sprostě nadávali, a když zjistili, že zadrženi nechtějí vypovídat, vyhrožovali jim, že je dají „do díry“ a přes jejich výslovný odpor je pod pohrůžkou násilí protiprávně fotografovali. Nejenže je nepoučili o jejich právech, ale na upozornění Oty Veverky, že jsou povinni je poučit, reagoval zmíněný kapitán zcela nezákonnou pohrůžkou pokuty ve výši 500 Kčs za maření úředního výkonu. Ota Veverka byl pak eskortován do zdravotnického zařízení, kde byl přes svou vředovou chorobu uznán schopným vazby. Druhého dne dopoledne byli oba znovu vyslycháni na místním oddělení VB ve Vyšehradské ulici jako podezřelí z příživnictví. Poté, co setrvali na svém stanovisku, že nebudou vypovídat, byli v poledních hodinách bez vznesení obvinění, tedy bez zahájení trestního stíhání, propuštěni na svobodu.

Celý případ ukazuje, jak nezákonně a přitom zcela nekontrolovatelně si počínají čs. bezpečnostní orgány. Během 18 hodin zadržení se dopustily mnoha porušení zákonů a dalších předpisů, včetně přinejmenším dvou trestných činů – zneužívání pravomoci veřejného činitele a omezování osobní svobody. Příznačné pro celou situaci je i to, že vlastním důvodem postihu byla manifestace sympatií k pronásledované Jazzové sekci.

Informace o Chartě 77, r. 10, 1987, č. 5, s. 18–19.

POZNÁMKY

- ¹ K případu Jazzové sekce viz sdělení VONS č. 467, 508, 555, 559, 599, 607, 619, 624, 639, 659 a 665, dokumenty č. 470, 511, 558, 562, 602, 610, 622, 627, 642, 662 a 668.